

Kommunstyrelseförvaltningen

Kansli

Ylva Petersson, kanslichef

0589-870 07

ylva.petersson@arboga.se

Kommunstyrelsen

Svar på remissen - Starkare kommuner - med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8) godkänns.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. Svar på remissen - Starkare kommuner - med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8) godkänns.

Sammanfattning

Kommunutredningen har överlämnat sitt slutbetänkande, SOU 2020:8. Arboga kommun är remissinstans och har fått en inbjudan att lämna synpunkter. Köpings, Arboga och Kungsör kommuner har sedan augusti 2016 arbetat tillsammans med Västra Mälardalen i Samverkan (ViS) och Industriföreningen Västra Mälardalen med att fördjupa mellankommunal samverkan och samverkan med näringslivet. Det finns en lång tradition av samverkan mellan kommuner och näringslivet Västra Mälardalen. Köpings, Arboga och Kungsör kommuner tillsammans med Västra Mälardalen i Samverkan (ViS) och Industriföreningen Västra Mälardalen väljer härmed att lämna ett gemensamt yttrande.

Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen ställer sig positiva till utredningens förslag i många delar. Det skulle vara önskvärt om den försöksverksamhet som angavs i direktiven och nu finns som ett av utredningens förslag ges möjlighet att prövas under ordnade former. Det gäller särskilt för att kunna klara utmaningarna inom kompetensförsörjning som är den verkligt stora framtidsfrågan i både kommuner och näringsliv.

Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen vill med anledning av remissen framför ett antal synpunkter på utredningens förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen vill med anledning av remissen framföra följande synpunkter på utredningens förslag. Kommentarer återges i enlighet med betänkandets förslag.

Stöd och incitament för strategisk samverkan och frivillig sammanläggning av kommuner

Bidrag till strategisk samverkan och arbete inriktat på frivilliga sammanläggningar

Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen ställer sig bakom utredningens förslag med följande kommentar. För att ytterligare stimulera territoriellt strategiskt utvecklingsarbete bör även medverkan från näringslivet ingå för att få del av statsbidraget. För att underlätta för samverkanskonstellationerna att skapa nytta och resultat bekräftar kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen förslaget om fördelarna med att nyttja extern processledning.

Ekonomiskt incitament för frivilliga kommunsammanläggningar

Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen anser att förslaget med att staten tar över skulder från kommuner som frivilligt genomför kommunsammanläggningar skapar fel incitament för att säkerställa god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans i kommunerna. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen avstyrker förslaget.

Försöksverksamhet

Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen anser att förslaget om att regeringen initierar försöksverksamhet svarar mot de stora utvecklings- och innovationsbehov som finns i landets kommuner. Försöksverksamheten måste utformas utifrån lokala förutsättningar och behov. Där finns det lokala politiska ledarskapet som i samspel med förvaltningsorganisation, näringsliv, civilsamhälle och stat i nära dialog med medborgarna kan utforma den försöksverksamhet som ger störst nytta. För att kunna utvärdera effekterna av försöksverksamheten bör de regionala högskolorna/universiteten få i uppdrag att bistå med forskningskompetens. En av de största utmaningarna på lokal nivå är att lösa kompetensförsörjningen. Det gäller både inom kommunerna och näringslivet. I en tid då

Arbetsförmedlingens uppdrag genomgått en radikal förändring och ansvaret för arbetsmarknadspolitiken i allt större utsträckning kommit att bli en fråga för kommunerna är det särskilt viktigt att försöksverksamheten omfattar frågan om kompetensförsörjning. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker förslaget.

I bilaga redovisas de idéer och tankar som kommunerna Köping, Arboga och Kungsör tillsammans med industriföreningen Västra Mälardalen och Västra Mälardalen i Samverkan redovisat om hur en försöksverksamhet i Västra Mälardalen kan sambidra till att fördjupa samverkan och utveckla samspelet.

Former för stöd och analys för att stärka kommunernas kapacitet

En kommundelation inrättas

Det är bra att staten tar sin del av ansvaret för att driva på en kapacitetshöjning i landets kommuner genom att inrätta en kommundelation. Utredningen föreslår att landshövdingarna får en central roll och att delationens roll ska vara av stödjande karaktär. Med tanke på de utmaningar som utredningen identifierat bör delationens roll vara initierande och drivande. Ska kommundelationen kunna vara en part i frågan om försöksverksamhet bör den kompetens som finns inom delationen tillgängliggöras direkt till kommunerna för att avlasta samordningsrollen för landshövdingarna. Vidare bör det övervägas om den regionala nivån ska vara representerad i delationen. Då kan nödvändiga regionala samsverksstrukturer och -former som t ex RUS ges en tydligare koppling till stärkandet av kommunernas strategiska utvecklingskapacitet. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker utredningens förslag med att inrätta en kommundelation.

Kunskapsutveckling och analys

Utredningen föreslår att Statskontoret får en roll i att stärka statens kunskap om vilka frågor som är av betydelse för kommunernas utveckling. Det är en viktig kunskapskälla som kan bidra till att göra kommundelationens arbete mer framgångsrikt. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen ställer sig bakom formen av en permanent funktion men vill betona vikten av att arbetet sker i nära

dialog med SKR. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker förslaget.

Kommunernas ekonomi

En statsbidragsprincip

SKR, Statskontoret och Riksrevisionen har på olika sätt påtalat problemen med att staten styr kommunerna genom riktade statsbidrag. Det är därför välkommet att utredningen i analogi med budgetpropositionen för 2020 (Prop. 2019/20:1) presenterar förslaget om en statsbidragsprincip. Utredningens förslag belyser den centrala frågan om hur staten ska styra kommunerna. Balansen mellan allmänna och riktade statsbidrag har varierat över tid. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker förslaget men vill betona betydelsen av att det finns forum som kan utvärdera och säkerställa efterlevnaden.

Kommunernas kompetensförsörjning

Nedskrivning av studieskulder

Utredningen föreslår att regeringen tar initiativ till att utreda nedskrivning av studieskulder. Förslaget bygger på goda erfarenheter från Norge med stabiliserande effekter på yngre individer med hög utbildningsnivå utan bostadsbakgrund i stödkommunerna. Förslaget ska ses som ett av flera bidrag för att klara kompetensförsörjningen på lokal nivå. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen delar utredningens resonemang om att nedskrivningen också bör omfatta den privata sektorn för att underlätta tandemrekrytering. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker förslaget.

Övriga förslag och bedömningar

Samverkan inom verksamhetsområden med betydande investeringsbehov

Utredningen pekar på behovet av ekonomiska förutsättningar och tillräcklig kapacitet för kommunerna att genomföra investeringar i infrastruktur. För att klara detta krävs ofta en väl utvecklad strategisk samverkan mellan kommunerna. Om utredningens förslag kan leda till att samverkan kring infrastruktur underlättas har trösklarna för att dela på investeringar och drift mellan kommunerna

sänkts. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker förslaget.

Förstärkning av kommunernas planeringsprocesser genom flernivåsamverkan

Utredningen föreslår att regeringen ger ett uppdrag till Tillväxtverket att stödja den strategiska planeringen i kommunerna. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tycker att det är ett bra förslag men vill betona betydelsen myndighetssamverkan. I utredningen identifieras att restriktionen med begränsade personella och ekonomiska resurser påverkar den strategiska planeringsförmågan negativt. För att det strategiska stödet ska kunna tas emot av kommunerna på ett effektivt sätt är det av avgörande betydelse att de medverkande statliga myndigheterna samverkar kring uppdraget och uppträder samordnat gentemot kommunerna. Kommunerna och näringslivet i Västra Mälardalen tillstyrker förslaget.

Annica Andersson
Kommundirektör

Ylva Petersson
kanslichef

Skickas till:
Regeringskansliet
Köpings kommun
Kungsörs kommun
Akten